

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 166 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 35

Pentadienis, Rugsėjo (September) 20, 1968, Toronto, Ontario

M E T A I XXXVII

Viso Amerikos Kontinento Konferencija Vietnamo Karui Baigti Bus Lapkričio 30

MONTREAL. — Čia įvyko pasitarimas komiteto, kuris organizuoja viso Amerikos kontinento konferenciją Vietnamo karui baigti. Pasitarimas perkėlė konferencijos datą į lapkričio 30 - gruodžio 1. Derinama su taip vadinama padėkos diena Jungtinėse Valstijose, kad galėtų daugiau amerikiečių dalyvauti.

Konferencija bus labai plati. Iš turimų davinų matyti, kad dalyvaus daugelis žymių amerikiečių, jų tarpe prof. Robert Greenblatt, Irving Sarnoff, Vivian Hallinan ir daugelis kitų.

Pranešimai gauti iš Meksikos, Argentinos, Kolombijos, Guyanos, Costarikos, Peru, Panamos ir t. t.

Argentinoje 1,000 parlamentarų ir bažnytinį lyderių užgyrė konferenciją.

Iš Brazilijos praneša, kad 54 aukšti visuomenininkai viešai užgyrė konferenciją.

Guyanoje konferenciją užgyrė Dr. Cheddi Jagan ir kiti tos partijos lyderiai.

Daugelis unijų Lotynų Amerikos šalyse užgyrė konferenciją ir planuoja atsiųsti delegacijas.

Visos eilės šalių parlamentariai viešai užgyrė konferenciją.

Visi atsiliepimai rodo, kad ši konferencija bus labai plati, turės atstovų iš daugumos Ame-

Katalikai Atmetė Premjero Pasiūlymą

LONDON. — Romos katalikų sinodas 201 balsu prieš 157 atmetė Ontarijos premjero J. Robarts pasiūlymą, kad atskirų katalikų pradinį mokyklų tinklas būtų sujungtas su valstybinių pradinį mokyklų tinklu. Ši apylinkė turėjo būti pirmas žingsnis.

Taksų mokėtojai turi išlaikyti abi sistemas. Dviem sistemom reikia ir dviejų administracijų. Sujungus, būtų galima nemažai pinigų sutaupyti taksų mokėtojams.

Katalikai nenori jungtis vyriausiai dėl religinių išskaidymų. Jie nori skiepyti savo mokiniams religines dogmas. Valsitybinės yra laisvesnės religijos atžvilgiu.

rikos kontinento šalių.

Konferencijos užmojis — nuodugnai išnagrinėti Vietnamo karą, paruošti pasiūlymus, kaip tą karą baigti ir išdirbti planus, kaip mobilizuoti visuomenės opinijos spaudimą į JAV vyriausybę, kad ji nutrauktų bombardavimus šiaurės Vietnamo ir darytų kitus žingsnius, kad kuo greičiau būtų baigtas Vietnamo karas, kurs ne tik baisiai terioja Vietnamo kraštą ir žudo žmones, bet ir sunaikina taikos reikalus visame pasaulyje.

Taikos komitetai Kanadoje raginami ruošti aktyviai dalyvauti šioje konferencijoje.

Opozicinės Partijos Nepatenkintos Raportu

OTTAWA. — Praėjusių savaitę buvo atidaryta naujo parlamento sesija. Kaip ir visuomet, svarbiausiu punktu buvo vyriausybės pranešimas, išdėstymas, ką ji planuoja daryti, kurį perskaitė generalinis gubernatorius Michener. Komentarai, kuriuos padarė opozicijos lyderiai po pranešimo, rodo, kad tame pranešime buvo labai mažai sumanymų, kurie vestų prie "teisingos draugijos".

Konservatų lyderis Stanfield pareiškė, kad jis labai nusivylęs, ir kad jis tiesiog siūlys išnešti Trudeau vyriausybei nepasitikėjimą. Bet atrodo, kad jis juokdarius pavorio. Tikra nesąmonė siūlyti tokį sumanymą tik atidarius parlamento sesiją. Kita, juk liberalai turi daugumą ir jie nebijo tokio pasiūlymo. Jis galėtų juk duoti kokius nors konkrečius pasiūlymus dėl tos "teisingos draugijos", jeigu jis turi ką geresnio už Trudeau.

Parlamentui, matyti, teks pirmiausiai susidoroti su tais dalykais, kurie buvo nebaigti spręsti seno parlamento.

FORT WILLIAM, Ont. — 1,300 elevatorių darbininkų streikas, kuris šiomis dienomis užsibaigė, sutrukdęs pakrovimą 26 milijonų bušelių grūdų.

Streikieriai laimėjo algų pakėlimą \$1.05 per tris metus.

ZENKEVIČIAUS VIETĄ UZIMA ED. JUŠKYS

VILNIUS. — Išvyko į Jungtines Valstijas nuolatiniam darbui Edmundas Juškys su šeima. Juos išlydėjo giminės, draugai ir bendradarbiai.

E. Juškys Tarybų Sąjungos ambasadoje Washingtone užims Vyt. Zenkevičiaus pareigas. Zenkevičius, išdirbęs 7 metus, grįžo Lietuvon.

Čekoslovakija ir TSRS Sudarė Sutartį

PRAGA. — Čekoslovakijos premjeras Cernikas grįžo iš Maskvos, kur jis pasirašė sutartį su Tarybų Sąjunga. Tai 7 metų ekonominė sutartis.

Tarybų Sąjunga, be kitko, sutiko nutiesti į Čekoslovakiją aliejaus vamzdžius, padidinti prekybą.

VANDUO UŽLIEJO 700 KETVIRTAINIŲ MYLIŲ

LONDON. — Lietus tiek vandens privertė pietrytinėje Anglijoje, kad vanduo apsemė 700 ketvrtainių mylių plotą.

Šimtai žmonių turėjo bėgti iš namų.

Socialdemokratai Švedijoje Atsilaikė

STOKHOLM. — Buvo pranešta, kad švedijoje gali įvykti pakaitų — socialdemokratai galį netekti valdžios, bet išėjo atbulai, jie išrinko aiškią daugumą ir dabar bus nepriklausomi. Praėjusiu laikotarpiu jie neturėjo daugumos ir laikėsi tikrai komunistų parama.

Pagal negalutinus davinis, socialdemokratai su premjeru Tage Erlander priešakyje išrinko 124 atstovus, o bendrai visai opozicijai lieka 107.

Komunistai turėjo 8, o šiuo tarpu išrinko tik 2.

Socialdemokratai valdo švediją jau 36 metai. Premjeras Tage Erlander premjeravo jau 22 metus. Jis sako, kad jau paskutinį kartą jis bus premjeru.

Galutini rinkimų daviniai, atrodo, nebepakeis padėties.

Dubčekas Sako Reikia Vykdėti Susitarimus

PRAGA. — Čekoslovakijos komunistų lyderis Dubčekas, kurį socializmo priešai buvo paskelbę jau nužudytu, aktyviai vadovauja čekoslovakams, kaip ir kiti lyderiai, vyriausybės vadovai. Varšuvos pakto jėgos, įvestos į Čekoslovakiją, jokių pakaitų vadovybėje nedarė.

Kaip kiti lyderiai, taip ir Dubčekas pakartotinai nurodo, kad čekoslovakai turi kuo stropiausiai vykdyti susitarimus su Tarybų Sąjunga ir kitomis socialistinėmis šalimis. Tik šis kelias veda į gražią Čekoslovakijos ateitį. Bet kokie išstojimai, lyderiai suranda, kad Brazlijos katalikų bažnyčias kontroliuoja "raudonieji".

Varšuvos pakto jėgos pasitraukė iš miestų. Jos bazuoja-

Brazilijoj Bažnyčias Kontroliuoja Raudonieji

RIO DE JANEIRO. — Juokas juoku, bet mūsų planetoje vyksta netikėti dalykai. Pavyzdžiui, Brazilijos ultrakonservatistiški Romos katalikų lyderiai suranda, kad Brazlijos katalikų bažnyčias kontroliuoja "raudonieji".

Dešinieji sudarę organizaciją ir surinkę 1,500,000 parašų po peticija popiežiui, kurioje yra teigiama, kad komunistai infiltravo į Romos katalikų bažnyčią Lotynų Amerikoje. Peticija esanti platinama Argentinoj, Urugvajuje ir kitose šalyse ir renkami parašai.

Laiške popiežiui tie ultradešinieji teigia, kad mažuma dvasiškių ir svietiškių katalikų lyderių vedanti "komunistinę" agitaciją už vyriausybės nuvertimą, armijų panaikinimą ir geležinės diktatūros įsteigimą.

Tuos reakcionierius matyti išgąsdino faktas, kad daugelis dvasiškių, jų tarpe net vyskupas, reikalauja, kad turčiai duotų didesnę šerą vargstančioms masėms.

NEW DELHI. — Ruošiasi streikuoti 3,000,000 Indijos vyriausybės tarnautojų. Derybos negalėjo išspręsti ginčo.

Prezidentas sako, kad šis streikas bus nelegalus. Bet ką jis gali daryti 3,000,000?

si nuošaliose vietovėse. Visai nesikiša į vidujinius reikalus. Vidujinis susitvarkymas yra pačių čekoslovakų uždavinys. Juo greičiau jie susidoros su kontrrevoliucijos pavojum, tuo greičiau Varšuvos pakto jėgos pasitrauks.

Čekoslovakijos plačiau galvoją žmonės jau aiškiai mato, kad buvo pavojus iš kontrrevoliucijos pusės. Šalyje žingsnis po žingsnio vystėsi antisocialistinė veikla, siekianti suniekinti komunistų partiją, išmušti iš vadovybės ir paimti valstybės vairą į savo rankas. Buvo ruošiamasi tam ne juokais. Ir ne be užsienio pagalbos. Jau turėjo virš 100 slaptų transmitterių įsirengę.

Su laiku patys čekoslovakai suras visus siūlus. O dabar jie gali būti ramūs todėl, kad jų socialistinių išsaugojimų sargyboje stovi kaimyninės armijos.

Užsienyje kontrrevoliucijos šalininkų propaganda bando išpūsti "okupacijos" burbulą. Bando dar vis kiršinti čekoslovakus prieš Tarybų Sąjungą. Tai, žinoma, natūralu. Jie to siekia visuomet be atleidimo. Ir čia jiems buvo gera proga savo liežuviu pamaskatuoti.

Čekoslovakijoje nėra jokios represijos prieš socializmo priešus. Bet jų žalingai agitacijai bus užkirstas kelias.

Medikai Rado Daugiau Sužeistų, Negu Skelbta

CHICAGO. — Medical Committee for Human Rights daktarai skelbia, kad jie suradę kur kas daugiau sužeistų laike demokratų konvencijos demonstracijose, negu viešai yra skelbiama.

Jie radę 125 sužeistus ligoninėse ir 425 sužeistus įvairiose įstaigose, daugiausia bažnyčiose, daktarų gydomus.

Miesto raportas rodo kad tik 60 civilių buvo sužeista ir 54 policininkai. O minėtas medikų raportas teigia, kad tik 12 policininkų sužeista per tas demonstracijas.

Vadinasi, miesto valdytojai, norėdami pridengti savo pasielgimo sunkybės, mažina sužeistų skaičių.

Karus Ruošia Žmonės, o Ne Prigimtis

IVOR MONTAGU

"Kaltos, mielas Brutai, yra ne mūsų žvaigždės, o mes patys, kad esam pakalikai".

Sie išmintingi žodžiai, kuriuos Šekspyras įdėjo į lūpas vienam savo personažui, reiškia štai ką: jeigu mes įsipainiojome į kebeknę, tai privalome ne gaišti, kaltindami išorines jėgas, o patys ryžtis iš jos išsikapstyti.

Likimą, Karma, Kismetą, dieviškąją apvaizdą arba panašias idėjas — įvairiais laikais ir įvairiuose kraštuose — valdovai naudojo nuteikti savo pavaldiniams, kad tuščia skūstis, jei dalykai klostosi blogai, o valdiniai — kaip pagrindą galvoji, kad beviltiška ką nors dėl to daryti.

Paskutinis ir madingiausias šios rūšies narkotikas yra savotiška moderni, bet visai neoriginali gimtosios nuodėmės versija. Manoma, kad žmogaus elgesį apsprendžia jame slėpinti gyvulio prigimtis.

Ir manoma, kad toji prigimtis yra agresyvi.

Iš čia karai, ir napalmas, Hitleris ir Lindonas B. Džonsonas.

Ir bet kokia pastanga ką nors pakeisti yra pasmerkti sužlugti, nes ji susikirs su jo įgimta agresyvia gyvulio prigimtimi.

Nėra reikalo aiškinti, kad tai — visiška nesąmonė.

Bet tai išsukinėjimas, tar naujas pasyvumui, ši idėja apgauna kai kuriuos žmones, ir ją propaguoja tie, kurie, deja, patys nesugauja.

Reikia panagrinti keletą priežasčių, kodėl tai yra nesąmonė.

Pirma, žmogus, be abejo, turi įgimtą gyvulio prigimtį. Žmogus yra be abejo, gyvulys, ar vienaip, ar kitaip jį apibrėšime. Gyvuliai turi įgimtas elgesio formas ar galimybes, kurios nulemia tą elgesį įvairiu mastu ir kurios evoliucijos bėgyje iš-

sivystė lygiagrečiai su jų anatomija ir fiziologija.

Keistas gyvūnas

Bet žmogus yra taip pat ir itin keistos ir ypatingos rūšies gyvūnas. Ypatinga jo smegenų ir nervų sistemos prigimtis turi galimybę keisti ne tik savo aplinką, bet taip pat ir savo elgesį. Stebinančiu mastu, nepalyginamai didesniu už tą laipsnį, kurį kada nors pasiekė ar galėtų spėtinai pasiekti bet koks kitas gyvūnas.

Tai dar nereikia, kad žmogaus būdė nėra įgimtų elementų, kuriuos būtų sunku pakeisti arba kurių jis dar neprisiruošė keisti, gal būt, todėl, kad jų dar nepastebėjo.

Štai kodėl palyginamoji etnologija, kuri tyrinėja taip pat ir gyvūnų bei žmogaus elgesį santykiuose su atskirais rūšių individais, gali tam tikrose srityse duoti naudingų jam pamokų, nes, kuo daugiau jis supranta savo elgesio prigimtį tuo geriau jis galės jį kontroliuoti.

Tikrų tikriausia yra tai, kad karas nebus viena iš šių sričių, nes nėra nieko, kad gyvūnuose nors kiek būtų panašu į tai, nei kokio nors įtikinamo įrodymo, jog primityvus žmogus galėjo turėti kokius panašius įpročius.

Karas ir panašūs dalykai priklauso išimtinai tai sferai, kurios atžvilgiu žmogus pats pakeitė savo elgesį — prie ekonomikos, sociologijos ir t. t.

Tarybinis rašytojas I. Erenburgas yra pasakęs: "Kara žmogus sugalvojo, ir jis gali nuo jo atsikrauti".

Dabar keletą žodžių apie agresiją.

"Agresija" gyvūnų elgesio kalboje nieko bendro neturi, išskyrus atsitiktinį žodžio panašumą, su "agresija" valstybės valdymo ir karo išvengimo kal-

boje.

Pirmiausia "agresija" gyvūnų elgesyje nieko bendro neturi net su tuo faktu, kad vienos rūšies gyvūnai užpuola, žudo ir ėda kitos rūšies gyvūnus. Tada tai tėra tik maitinimasis.

Akivaizdi priežastis

Labai nedaug gyvūnų maitinasi savo pačių rūšies individais. Ir tai dėl akivaizdžios priežasties: jeigu jiems būtų išsivystęs įprotis tauti daryti — tai paprasčiausiai jų rūšis nebūtų išlikusi.

Tėra tik nedaug rūšių, kuriuos taip gausiai dauginasi, kad, jeigu jos šiuo būdu nekontroliuotų savo skaičiaus, tai sunaudotų visus turimus maisto išteklius ir visai išmirtų.

"Agresija", kaip terminas, liečia labai daug gyvūnų elgesio formų — kirtimą, dantų iššiepimą, stumimą, kandimą, šėrimą, bet niekad, arba beveik niekad, susikirtimą iki mirties.

Toji "agresija?" kartais esti grynai simboliška — įskaitant ir giedojimą ar ryškių spalvų demonstravimą vienas kitam.

Visų šių elgesio formų tikslas beveik neabejotinai yra skeisti ir tvarkyti gyvūnų rūšis, ypač tas, kurios gyvena bendruomenėmis, kad jos galėtų geriau maitintis ir tarpti.

Elgesio vaidmuo

Siekdami išvengti elgesio, kuris veda į grumtynes bei sužalojimą, galintį sudaryti pavojų rūšiai išlikti, visi tokie gyvūnai, kurie turi pavojingų ginklų (tai yra, nagus, dantis, snapus, iltis) ir gyvena gaujomis ar bendruomenėmis, turi įgimtas vengimo formas (bėgimą ar "susitaikymą"), apribojančias vidinę tarpusavę rūšies agresiją.

Primatai (gyvūnai artimiausi žmogui ir tame tarpe pats, tai yra beždžionės, pusbeždžionės, lemūrai) gana būdingai sudaro visuomenines grupes ir visi rodo gana stiprų pasipriešinimą šitokiai vidinei tarpusavę agresijai.

Jeigu šitoks įgimtas pasipriešinimas nebūtų sudaręs sąlygų atsirasti bendruomenėms ir išsivystyti bendradarbiavimui žmogus, gal būt, aplamai nebūtų pasirodęs gamtoje.

Yra šiokių tokių duomenų, kad žmogus kartais valgė (ar tebevalgo) žmogų. Bet beveik visi šitokie duomenys rodo, kad veikiausiai toks elgesys nėra primityvus, o išsivystė iš apeigų ir nieko bendro neturi su maistu — tai susiję su prietaisais ar religine idėja, kad valgantysis įgauna dvasines suvalgytojo ypatybes.

(Simbolinė šito liekana teberandama krikščionių apeigose.)

Bendruomenės ankštumas

Gyvūnų elgesio tyrinėjimai rodo, jog, kada erdvinis bendruomenės išsidėstymas sutrinka, kada jai pasidaro pernelyg ankšta, pasireiškia visokiausios

Yra Pavyzdys

S. KARPĖ

Buržuaziniai rašivos, kurie per kiek laiko labai džiaugėsi Čekoslovakijos posukiu linkui "liberalizmo", dabar, netekę to svarbaus punkto antitarybinei propagandai varyti, diena die non verkia, kad Čekoslovakijoje visos reformos bus sužlugdytos. Girdi, rusai pareikalavo sulaukyti visokias reformas, įvesti griežtą cenzūrą ir t. t.

Jei pamenate, Vengrijoje buvo panaši situacija. Vengrijos komunistai buvo pradėję taisyti klaidas, padarytas ankstyvesnių vadovų, planuoti reformas. Tuomi pasinaudodami socializmo priešai sukilo ir pradėjo broliudikas skerdynes gatvėse. Toliau įmatą vadovai pasišaukė tarybinę armiją, kad sulaukytų skernynes ir atstatytų tvarką. Tokiu būdu buvo iš-

nejprastos ir nenormalios aplinkybės, kaip spiečių leidimas, arba, jeigu nariai negali išsisklaidyti, — surizmas, kivirčijimasis, vidinės tarpusavės rūšies individų grumtynės.

Tatai gali ir mums turėti tam tikrų pamokų ryšium su asmeniniu elgesiu ir ankštumu.

Bet tai ne mažiausiu laipsniu nepanašu į institucines bei visuomenines elgesio formas, kaip karas ir žmogiškoji valstybės "agresija".

Tai prakeikimas, kurį žmogus pats sau susikūrė.

Mes galime kuo puikliausiai atsekti to prakeikimo išsivystymą istorijoje. Ir žmogus gali susikurti priemones, kad pats tat sustabdytų.

Ir jis privalo tai padaryti tam, kad išliktų nesūsinaikines.

J. Subatavičius

(Išvertė iš "Morning Star")

vengta ilgo ir kruvino vidujinio karo.

Ir kaip gi atsitiko su Vengrijos reformomis? Ar jos buvo sulaukytos? Nieko panašaus. Padarytos klaidos valdyme, socialistinėje demokratijoje, ekonomijoje buvo neatlaidžiai taisomos ir dar dabar vis plečiamos. Tarybų Sąjunga ne tik netrukdė, bet visuomet padėjo ne tik patarimais, bet ir materiale parama. Už tai Vengrija greitai susitvarkė ir gražiai progresuoja.

Panašiai reikalai rutuliojasi Čekoslovakijoje. Nebedaug, reikėjo, kad įvyktų tai, kas buvo Vengrijoje. Tik šžengimas Varšuvos pakto jėgų sutrukdė pasikartoti Vengrijos istorijai.

Kaip jau matėm, ir partijos ir vyriausybės vadovybėj paliko veik visi taip vadinami reformistai, išskyrus vieną kitą karštuolį, labai nusistačiusį prieš Tarybų Sąjungą. Visos reformos bus vykdomos. Tik kontrevoliuciniai elementai nebegalės suokalbauti visai nuversti socialistinę vyriausybę, siekti atsteigimo kapitalizmo.

Reikia pripažinti, kad Novotno vadovaujama partija ir vyriausybė neatliko reikiamų reformų. Jos nežinia kodėl nesistengė gaivinti Čekoslovakijos industriją, kurioje buvo daug nusenusios mašinerijos ir buvo priežastis ekonomijos šlubavimo. Taipgi nebuvo gerinama ir vadovybė, plačiama socialistinė demokratija. Bet naujieji vadovai taipgi paklydo, kuomet jie viską per staigiai pasuko, užleido vietas socializmo priešams, neteko kontrolės.

Dabar, kaip galima spėti, jie

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.

22 metų patyrimo muzikantai

Prieinama kaina

Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvų Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimas.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietinial klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas

2610 Northwest 119th Street

Miami, Fla. 33167

Telefonas: 688-4161

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tikta! išpirkti JAV dolerių sertifikata. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tikta! JAV dolerių sertifikata! galins jūsų giminės nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltorg.

Siųskit dabar. Tikta! per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23-rd Street

New York, N. Y., 10010, USA

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

Kada žodis aisčių sinoninis vadinamomis, sunku kurtinanti nusta kur gyvena kuršiai, skalvingiai), patuvoje lietuviets. Juos įsprauti kaž ir Deltuvos. Šmas kyla lietna iš aisčių, giant istorinį tautos ir tai

Ne taip senje etninėms nustatyti buvokos: kiltis giminė. Po kizmo klasike Engeldo "nuosavybės ir nesugebainio apibrėžti, dermės buv liktos tik gekamoje ir lije gentys ir kaip sinonir jos reikaluc ku, kokį žm ti gentimi tvarką, buvsuomenės nus gimine, nebeliko vie aisčiai - be giminės, o nebeliko vie kaip neapg kingas ter jneša į mol da į idealis

Visai nes tojas kraš spaudai la reikalavusj tą "Kur gy nydamas, l lietuviai yr ko vietova čius kamie juos ne tik sos Rytų Autorius deš iš ma recenzent kad padar lingas da jų giminė dino balta vadino ir l tys, todėl mienu bal tine arb priklausor viai yra i

paims rei giau. Parr sis ir eko ja. Varšu tam ant koslovaki kad juos mo prieš laimėje, nutiestas tija, o i

AISČIAI, BALTAI, LIETUVIAI

DR. J. JURGINIS

Kada žodis baltai laikomas aisčių sinonimu, o aisčių gentys vadinamos lietuvių giminėmis, sunku besuvokti, kas tie lietuviai ir kas jų giminės. Keltinant nustatyti žemėlapyje, kur gyveno sėliai, žiemgaliai, kuršiai, skalviai, sūduviai (jotvingiai), paaiškėjo, kad Lietuvoje lietuviams nebelieka vietos. Juos vos-ne-vos galima išsprauti kažkur tarp Kernavės ir Deltuvos. Šitoks nesusipratimas kyla lietuviams laikant viena iš aisčių giminę ir paneigiant istorinį genties giminės, tautos ir tautybės supratimą.

Ne taip seniai lietuvių kalboje etninėms žmonių grupėms nustatyti buvo vartojamos sąvokos: kiltis, padermė, gentis, giminė. Po karo, verčiant marksiško klasikinę veikalus, ypač F. Engelso "Šeimos, privatinės nuosavybės ir valstybės kilmė", ir nesugebant tų sąvokų turinio apibrėžti, nuo kilties ir padermės buvo atsisakyta ir paliktos tik gentis ir giminė. Šnekamoje ir literatūrinėje kalboje gentys ir giminės vartojami kaip sinonimai, todėl ir istorijos reikaluose pasidarė neaišku, kokį žmonių junginį vadinti gentimi ir kokį gimine. Santvarką, buvusią iki klasinės visuomenės susidarymo, pavadinus gimine, genčiai istorijoje nebelieka vietos. Ir gavosi, kad aisčiai - baltai - lietuviai, — giminės, o patiems lietuviams nebelieka vietos. Tai pavyzdys, kaip neapgalvotas ir neatsakingas terminų suprasdinimas įneša į mokslą painiavą ir veda į idealistinį galvojimą.

Visai neseniai vienas mokytojas kraštotyrininkas įteikė spaudai labai daug darbo pareikalavusį straipsnį, pavadintą "Kur gyveno lietuviai?" Manydamas, kad aisčiai, baltai ir lietuviai yra tas pats, jis išrinko vietovardžius, prasidedančius kamieniu balt ir sužymėjo juos ne tik Lietuvos, bet ir visos Rytų Europos žemėlapyje. Autorius labai nustebo, išgiręs iš manęs, kaip straipsnio recenzento, apgailestavimą, kad padarytas niekam nereikalingas darbas. Lietuviai arba jų giminės niekad savęs nevadino baltais. Tuo vardu jų nevadino ir kitos tautos arba gentys, todėl vietovardžiai su kamieniu balt neturi ryšio su gentine arba tautine gyventojų priklausomybe. Aisčiai ir lietuviai yra istorinės kategorijos,

paims reikalą daug išmintingiau. Pamatysime, tenai vystysis ir ekonomija, ir demokratija. Varšuvos pakto jėgos nebus tam ant kelio. Savo laiku Čekoslovakijos žmonės džiaugsis, kad juos išgelbėjo iš socializmo priešų. Nes jeigu jie būtų laimėję, tai kelias būtų buvęs nutiestas ne į didesnę demokratiją, o į fašizmą.

o baltai — abstrakti filologijos ir istorijos mokslų sąvoka, imta vartoti 19-to am. pabaigoje giminingoms lietuvių, latvių ir prūsų tautoms pavadinti. Baltai, baltistika, baltistas yra šių dienų mokslo terminai. Aisčiai buvo baltų tautų protėviai. Aisčius sudarė gentys (padermės), o baltus — tautos, o tarp genties ir tautos didelis istorinis skirtumas. Tautos susidaro, klostantis klasiinei visuomenei iš genčių. Gentis, atsistojanti tautos priešakyje, dažniausiai palieka rašytinius savo kalbos paminklus. Prūsai buvo tauta, ji paliko savo kalbos paminklus, nors užkariautojų visa liko išnaikinta. Viena iš aisčių genčių, vadinta Lietuva, atsistojanti lietuvių tautos priešakyje ir šiandien žodis lietuvis reiškia lietuvių tautybės žmogų, lietuvių tautos narį. Tokių lietuvių ieškojimas tarp aisčių veda prie nesusipratimo, prie genties sutapatavimo su tauta.

Iš kelių aisčių genčių klostantis lietuvių tautai, Lietuvos ir lietuvių vardu buvo vadinama viena gentis, gyvenusi teritorijoje, 12-13 amžiais vadintoje lotyniškai Letovia, o rusiškai — Litva. Mindaugas tituluojamas Letovijos karaliumi. Geminas — lietuvių, žiemgalių ir daugelio rusų. Jis žemaitijos nuo Lietuvos neskyrė.

Pirmą kartą Vakarų Europos rašytiniuose šaltiniuose Lietuvos vardas paminėtas 1009 m. Kvedlinburgo analuose, aprašant vienuolio Brunono Bonifacijaus žuvimą. Ten rašoma, kad tas vienuolis žuvęs Rusijos ir Lietuvos (Lituae) pasienyje. Kitas to meto analistas Titmaras, aprašydamas tą potį įvykį, vietoj Lietuvos mini Prūsijos vardą. Rusų (Lavrentijaus) metraštinis pirmą kartą Lietuvos vardą paminėjo 1040 m. Tas pats metraštinis, 1113 m. išskaičiuodamas, kas moka Rusiai duoklę, Lietuvą mini šalia Žiemgalos, Kuršo, Lyvių.

Prasidėjus vokiečių veržimuisi į rytus krikščionybės platinimo priedanga, pagony — aisčių palikony — buvo vadinami prūsų arba lietuvių vardu, dažnai nedarant tarp jų skirtumo. Kai kurie šaltiniai net Mindaugą vadina prūsų karaliumi, nors jis niekada prūsų nevaldė.

Kuriantis feodalinei Lietuvos valstybei, jos branduolį sudarė ir vardą jai davė toji sritis, kuri anksčiau buvo vadinama Lietuva (Letovia, Litva) ir kurią dabar vadiname rytų Aukštaitija. Ligi krikščionybės įvedimo (1387) visi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gyventojai pagony buvo vadinami lietuviais, o krikščionys pravoslavai, prieš tai priklausę Kijevo Rusijos valstybei, — rusais. Kokiame šios valstybės

Anne Murray, 22 metų amžiaus dainininkė iš Maritimos.

plote lietuviai gyveno 14-tame amžiuje, galima susekti iš Lietuvos valstybės administracinio suskirstymo (žemaičių seniūnijos, Trakų ir Vilniaus vaivadijų) ir iš vietovių, kuriose buvo steigiamos parapijos, įvedant krikščionybę, nes krikštijami buvo tik lietuviai, kitokių pagonių Lietuvos valstybėje nebuvo.

Į pietų rytus nuo Vilniaus buvo įsteigtos Medininkų ir Lydos parapijos, į šiaurės rytus — Brėslaujos ir Obolės (lenk. Obolce, rus. Obolcy). Toliausiai į baltarusių žemę buvo įsikūsi Obolės vietovė, esanti prie to paties vardo upės, dešiniojo Dauguvos intako.

Lietuvos valstybės teritorijoje atsідūrusios aisčių gentys susiliejo į vieną tautą, kurią dabar sudaro dvi pagrindinės etnografinės ir tarminės grupės — aukštaičiai ir žemaičiai — ir kurių negalima laikyti vienos arba dviejų aisčių genčių palikonimis. Paminioja reikalą tas, kas aukštaičius ir žemaičius vadina lietuvių giminėmis. Tai yra tas pats, ką brolius, vienų tėvų vaikus, vadintume giminėmis. Dar painiau pasidarytų, jeigu aukštaičius, žemaičius, dzūkų ir zanavykus imtume vadinti lietuvių gentimis.

(Bus daugiau)

Pas Pirmūnus

Radviliškio rajono "Draugo" kolūkis — vienas ekonomiškai stipriausių ūkių Tarybų Lietuvoje. Šio Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu apdovanoto ūkio žemdirbiai garsėja savo gamybiniais laimėjimais. Šiemet šimtui hektarų naudmenų čia jau pagaminta 130 centnerių mėsos ir beveik 500 centnerių pieno. Šiemet vidutiniškai iš hektaro gaunama po 36 centnerius grūdų.

Kolūkyje nuolat kyla nauji gamybiniai pastatai, žemdirbių triušą palengvina 32 traktoriai, apie dešimt įvairių kombainų ir daug kitos technikos. Čia beveik visos dirvos sukultūrintos, taikoma teisinga agrotechnika, įvesta griežta sėjomaina.

Brigadų gyvenvietėse pastatyti gražūs ir patogūs namai, kurie kolūkiečiams atiduodami išsimokėjimui.

Žemdirbių butuose modernūs baldai, radijo aparatai, televizoriai, šaldytuvai, dujos. Beveik kiekviena šeima turi motociklą arba lengvąją mašiną. Vidutiniškai kiekvienas kiemas prenumeruoja po 2-3 laikraščius ir žurnalus.

Kolūkių valdyba, kuriai vadovauja Lenino ordininkas Algirdas Malinauskas, stengiasi materialiai skatinti žemdirbius. Jiems už darbą mokamas tvirtas atlyginimas — po 6,8 rublio už darbo dieną. Tokiu būdu per mėnesį ūkyje traktorininkai vidutiniškai uždirba 144, melžė-

jos — 166, o kiaulių šėrėjos 200 rublių. Kolūkiečiams taip pat mokamos premijos.

M. Baranauskas

TORONTO. — 500 Maltono aerodromo apylinkės gyventojų demonstravo prieš aerodromo, protestuodami prieš užmojų praplėsti aerodromą.

—o—

WASHINGTON. — JAV laivyno vadovybė paskelbė, kad per 7 metus neteko 233 elektrosinškai kontroliuojamų helikopterų, kurie bendrai kainavo \$25.000.000.

Nesakoma, ar tokie helikopterai buvo naudojami Vietname.

GERA PROGA ĮSIGYTI

Anglų - Lietuvių Ir Lietuvių - Anglų Kalbų

Žodyną

Sudarytas

V. Baravyko ir B. Piesarsko

Žodynas apima apie 20.000 žodžių. Knyga 332 puslapių, kietais audeklo apdarais. Naudinga pradiniam ir tolimesniajam pasimokimui anglų ar lietuvių kalbos.

Žodynas išleistas 1966 metais Lietuvoje. Mes jo turime nedidelį skaičių, tad prašome paskubėti su užsakymais. Pirmieji užsakymai bus išpildyti tuojau, vėliau gauti gali trukti kelis mėnesius pakol bus išpildyti.

Žodyno kaina \$2.50

Su užsakymu prisiuntusiems ir mokėstį bus apmokėtas persiuntimas.

Užsakymus prašome siųsti adresu:

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

Dvisavaitinis žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris", "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščio kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėstį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardinų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valstiečių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMPIRE 6-4358

J. KARDELIS VISAI PABLŪDO

Negalėdamas dalyvauti taip vadinamos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime, J. Kardelis įdėjo į savo laikraštį ilgą raštą, išdėstydamas savo mintis ir pasiūlymus tam seimui. Tarp kitko ten randame štai ką:

"1. Visi, visi Lietuvos žmonės okupuotų rusų neapkenčia ir jais nepaprastai bodisi.

"2. Visi, visi Lietuvos žmonės, neišskiriant nei komunistų, nei įvairiose pareigose dirbančių, laukia, kaip išganymo, Lietuvos, prisvės ir nepriklausomybės grąžinimo.

"3. Didžiausia nelaime ir didžiausiu pavojum Lietuvos žmonėms, — visi, — laiko okupanto didžiausiomis pastangomis ir didžiausiu spaudimu vykdomą lietuvių nutautinimą — slavimą, kuris vykdomas visokiomis priemonėmis: a) Jeigu mokykloje atsiranda trys lenkai ar gudaai ir nutaria, kad jiems reikalinga lenkiška, ar gudiška, ar rusiška mokykla, tai lietuviai balso neturi, ir mokykla išverčiama į slavišką. b) Rusams atgabenti į Lietuvą sugalvoja kokį fabrikėlį ir jam neva 'specialistus' atgabena rusus, tuo tarpu iš Sibiro atvykstantiems lietuviams neduoda nei darbo, nei butų ir jie priversti kraustyti atgal. c) Į kojūkius ir jau veikiančius fabrikus gabena 'specialistų' vardu rusus. d) Gudijai — Bielorusijai priskirtose srityse, nors daugumas jų šimtu procentu lietuviškos, nė vienos lietuviškos mokyklos neleidžiama įsteigti, nors carų okupacijos laikais ten veikė lietuviškos mokyklos Vidžiuose, Vėlėnuose, Pelekose, Apse, Brėslaujoje ir kitose vietose. e) Gudijai priskirtose lietuviškose vietose neleidžiama steigti jokių lietuviškų susibūrimų, dainos ir šokių ansamblių. Prieš kelis metus Vlniaus ir Kauno aukštųjų mokyklų meno ansambliai buvo pradėję lankyti Gudijai priskirtose vietose lietuvius, bet kadangi tie atsilankymai išvirsdavo tautinėm šventėm, į kurias suplaukdavo lietuviai iš toliausių Gudijos vietų, tai Lietuvos okupantas tą lankymąsi uždraudė, ir dabar ten vyksta tik tylus, sunkus pasipriešinimas, visus žvilgsnius nukreiptus į okupuotąją Lietuvą, kur lietuviškasis reiškinys dar vyksta".

Ir kur gi jis gavo tas "žinias"? Jis sako:

"Apie okupuotąją Lietuvą nuo 1945 metų visokiais kanalais rinkau žinias: tai per tremtinius, atsilankiusius Lietuvoje, tai per iš Lietuvos atvykstančius žmones, tai per Montrealyje 1967 metų parodos metu atsilankiusius skaitlingus lietuvius, tai laiškais, tai per spaudą. Ir esu patyręs iš eilinių Lietuvos žmonių ir nepriklausomybės laikų autoritetų, ir dabartinių autoritetų nuomonės, kurias čia Seimui pranešu".

Kaip matote, net ir komunistai, net ir autoritetai, visi jam teikė informacijas. Ir visi, matyti, prašė jį "gelbėti" tą mūsų Lietuvukę.

Tiktai klausimas iškyla, kodėl visa tai informavo J. Kardelį; o nieko kito? Ir už ką gi J. Kardelis nusipelnė tokį pasitikėjimą?

J. Kardelis labai klysta, kad atsiras tokių naivių žmonių, kurie jam patikės. Jis labai klysta, jeigu jis mano, kad jis turi bet kokį autoritetą išieivių tarpe, nekaltant jau apie Lietuvą.

IR JIE SUSIRŪPINO

Spauda praneša, kad Lotynų Amerikos katalikų vyskupai perspėjo valdančiuosius, jog jie gali susilaukti daug nemalonumų, jeigu jie nepradės dalintis gėrybėmis su neturtingaisiais. Reikia pasakyti, kad tai gan didelis žygis iš šių dvasiškių.

Iki šiol Lotynų Amerikos katalikų dvasiškija buvo didžiausia turčių atspara. Matyti ji pamatė, kad gali netekti parapijonių pasitikėjimo, jeigu nieko nesakys išnaudotojams.

Nereikia, tačiau, įsivaizduoti, kad tokio paragavimo tie turčiai paklausys. Taip niekur nebuvo, nebus ir Lotynų Amerikoje.

PARYŽIUS. — Buvęs Aukščiausiojo teismo teisėjas, vėliau JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose, Arthur J. Goldber, sakė Šiaurės Vietnamo atstovas

N. T. Le, kalba labai išmintingai, siūlydamas sulaukyti Šiaurės Vietnamo bombardavimą. Sulaikius bombardavimą, sakė Le, palengvėtų derybos.

"Draugo" kolūkio laiškininkė V. Valtė atiduoda korespondenciją pirmaujančioms kiaulių šėrėjoms E. Biūkūnienei (kairėje) ir J. Liudkevičiūtei.

(M. Baranausko nuotr.)

Kokia Veidmainystė

Svarbiausiu Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos debatų apie įvykius Čekoslovakijoje punktu buvo nuoga Britanijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų veidmainystė ir juokingas persistatymas esant teisingomis.

Taip atsitiko, kad dalį savo atostogų praleidau antru kartu perskaitydamas dvi knygas apie Suez klausimą 1956 metais, Antano Nuttingo "No End of A. Lesson" ir Hugh Thomaso "The Suez Affair". Čia yra aiški, nepagražinta istorija piktos operacijos, nukreiptos į tai, kad sunaikintų Egipto valdžią, net ir po to, kai Egiptas sutiko tartis Jungtinėse Tautose ir faktinai jau buvo einama prie to.

Anthony Eden, dabar lordas Avon, rašoma tose knygose, melavęs Britanijos atstovų rūmams apie žinojimą iš kalno planų ir slaptus pasitarimus su Ben Guriono Izraelio valdžia ir Francijos valdžia, ypačiai dėl slapto ir staiga užpuolimo tikslu sunaikinti Egipto oro jėgas. Tūkstančiai egiptiečių buvo sužeista ar buvo išvyti iš namų ir šimtai buvo užmušta. Matyti Britanijos vyriausybę, kuri turi ilgą istoriją tokių dalykų, taip susijaudinusi, buvo perspėjimas, kad tokie žmonės nepriims laisva valia taikaus pasaulio. Lordas Avon, visai neraudonuodamas dėl baidos ir neprincipinės akcijos Egipte, suskubo rašyti spaudai apie Čekoslovakiją, kuri, būk tai, paverčiama kitu Munchenu. Tai grynas melas, nepaisant ar jis sugabus tam žinoti, ar ne.

Matyti JAV atstovą, figuratyviai keliant rankas savo valdžios dievotam protestui prieš nekruviną intervenciją, kai tuo tarpu nuo jo paties valdžios rankų laša kraujas milijono ar dviejų nužudytų vietnamiečių, taipgi buvo sargdinantis dalykas.

Tie, kurie nori sulyginti Varšuvos pakto intervenciją su žmogžudišku karu Vietname, turėtų atsakyti du paprastus klausimus. Kelis kaimus tarybinė kariuomenė sudegino napalm bombomis? Nė vieno.

Kiek kaimų sudegino JAV jėgos napalm bombomis Vietname? Tūkstančius.

Kanada parodė pagirtiną susirūpinimą, humanitariniais išrokavimais, saugumu nekurių Čekoslovakijos lyderių, kurių gyvybei gali būti pavojus. Bet Kanada randasi Tarptautinėje Kontrolės Komisijoje Vietnamo reikalui ir niekad, kiek aš žinau, nepakėlė viešo balso, kuomet opozicijos lyderiai buvo nusmerkti mirtin. Kandidatas į "prezidentus" Saigone gavo daug balsų taikos ir derybų obalsiais, buvo teisiama ir nutestas ilgiems metams sunkių darbų kalėjiman. Ar Kanados humanitariniai principai veikia tenai? Man neteko girdėti.

Mes neturėsime kūrybinės vadovybės dėl taikos iš tokios veidmainystės, kaip šioji.

Pamoka yra ta, kad "taika yra visų žmonių reikalas". Žmonės, nežūrint jų politinių, religinių ar ekonominių įsitikinimų, turės reikalauti nusi-ginklavimo ir sugyvenimo.

J. G. Endicott

Francijos Studentai Dar Vis Nenusileidžia

Praejusią vasarą studentų sambrozdis Francijoje sutrukdė egzaminus. Universitetų vadovybė užsimojo praveisti juos dabar. Bet, matyti, nebus taip lengva juos tvarkingai praveisti.

Kaip sako pranešimai iš Paryžiaus, tai studentai tam tikru būdu sabotuoja šiuos egzaminus. Jie kopijuoją atsakymus iš vadovėlių ir naudoją paskaitytą užrašus, susibūrę grupėmis kolektyviai rašą atsakymus. Kiti nukreipė ausis į egzaminų salių langus, pro kuriuos sklindą iš lauko draugų patarimai per megafonus. Esą tokių profesorių, kurie prisidedą prie studentų su patarimais, kaip išspręsti problemas. Jie tiesiog ant lentų užrašą atsakymus.

Tai esąs naujas išstojimas

Didelis Nesutikimas Tarp JAV Negrų

Jungtinių Amerikos Valstijų negrai, kurie jau daug metų dedą pastangas išsikovoti lygybę, pastaruoju metu pradėjo nesutikti tarpusavyje. Ir tas labai daug pakenks jiems jų pastangose panaikinti segregaciją.

Štai platūnas (būrys) ginkluotų negrų stovi sargyboje 24 valandas į parą Studentų Non-violent Coordinating Committee patalpose ir net ant stogų kad atremtų Black Panther narius.

Komiteto prezidentas Lester McKennie sako, kad juodieji panteros, kurie bazuojasi Kalifornijoje, pradėjo kovą už negrų gėtų kontrolę. Jie esą užsimoję sukurti juodųjų arba negrų valstybę Jungtinėse Valstijose.

Kiek anksčiau Studentų Non-violent Coordinating Komiteto patalpas tie panteros buvo užpuolę — apšaudė iš šautuvų ir apmėtė taip vadinamomis Molotovo bombomis.

Galima įsivaizduoti, kokią žalą negrų judėjimui daro tokie aštrūs susikirtimai tarp pačių negrų.

Juodieji panteros organizuojasi į ginkluotus būrius. Stokley Carmichael, kovingas negrų lyderis, tapęs panterų "ministrų pirmininku".

Panterų obalsiu yra: "Galia kyla iš šautuvo vamzdžio". Tai skolintas iš Mao Tse-tungo obalsis.

Juodieji panteros dėvi juodas baretas, juodus odinius žaketus ir juodas kelnes, taipgi ant grandinio pasikabinę nešiojasi .50 kalibro kulkosvaidžių kulkas ant savo kaklų. Jie save vadina "savęs apgynimo" partija, "tarybos organizacija ir juodųjų išsilaisvinimo armija".

MANITOBA SKOLINASI JAV \$50,000,000

WINNIPEG. — Manitobos vyriausybė skolinsai JAV \$50,000,000. Paskola bus sukelta pardavinėjant paskolos laktus Jungtinėse Valstijose.

Pinigai busią naudojami statybai elektrinių šiaurinėje provincijos dalyje.

prieš De Gaulle vyriausybę.

Nekurie stebėtojai mano, kad iš to gali išsivystyti naujas krizis. Girdi, jeigu vėl būtų įtraukti darbininkai, tai Francijai būtų daug sunkumų, jos ekonomijai būtų užduotas didelis smūgis.

Kiti teigia, kad dėl to valdžion gali būti pašaukti griežtieji, dešinieji, kurie bandytų jėga suvaldyti studentus ir darbininkus.

Kaip ten toliau bus, dabar sunku pasakyti, bet studentai, matyti, pasirengę tęsti kovą.

Pasta

Vasaros laikotarpis. Artėja rudėstant pagyvės ir nuzacijų veikla.

Kaip visada, pradėdant žiemą visų pirma iškyla laikymo reikalas, numeratų atnaujų skaitytojus ir pa-mą.

Vilnis savo vėjo. Netrukus prives vėjus.

Mes, kanadie Liaudies Balsas, turime g pasidarbuoti d amerikiečių lais-

Reikėtų pasitinkamai parer-mis.

Tai svarbūs mi mūsų gyven-

Amerikiečiai dos remia. Ji vauja mūsų va-

Tad būtų tie jei mes, kan draugiškai at-

spaudos reikal pasidarbuotum

Pasistenkim siminti mūsų I gijos kuopų su-

Pakalbėkim svarstykim, juos paremti.

Idomus dal-tų Amerikos

Kaip žinome, kartas nuo k-nešimais, kad kunigų, kuri viešpataujantardami darb-

Popiežius, iše irgi apie-

Iš visur ky-turčiai suma padėtų vargs-

Na, o kaip guoja?

Štai kaip: Brazilijoje kunigų grupet 1,500,00 ja, skundą j kad "raudon-

Amerikos b Vadinasi, rie užtaria-

nes, yra ko Nors jie bet sykiu pačiam pop-

tų kunigų jis bus neg-

Ar jie ti no parašų klausimas.

Gal būt, milijono p-mūsų "va-

milijoną li-

Pastabos

Vasaros laikotarpis jau baigiasi. Artėja ruduo, o orui atvėstant pagyvės ir mūsų organizacijų veikla.

Kaip visada, taip ir šiemet, pradėdant žiemos sezoną, gal visų pirma iškyla laikraščių išlaikymo reikalas, vajai už prenumeratų atnaujinimą, naujus skaitytojus ir paramos sukėlimą.

Vilnis savo vajų jau pradėjo. Netrukus prasidės ir Laisvės vėjai.

Mes, kanadiečiai, kol dar Liaudies Balso vėjus neprasi-dėjo, turime geriausią progą pasidaruoti dėl šių dviejų amerikiečių laikraščių.

Reikėtų pasidaruoti ir juos tinkamai paremti savo aukomis.

Tai svarbūs ir nepavaduojami mūsų gyvenime laikraščiai.

Amerikiečiai mūsų LB visados remia. Jie aktyviai dalyvauja mūsų vajuje.

Tad būtų tinkama ir gražu, jei mes, kanadiečiai, taipgi draugiškai atsineštume į jų spaudos reikalus ir tinkamai pasidaruotume.

Pasistenkime tą reikalą prisiminti mūsų Literatūros Draugijos kuopų susirinkimuose.

Pakalbėkime apie tai ir pasvarstykime, kuo mes galime juos paremti.

Idomus dalykas vystosi Pietų Amerikos kunigijos tarpe. Kaip žinome, jau nuo seniai, kartas nuo karto sumirga pranešimai, kad tenai atsiranda kunigų, kurie pasisako prieš viešpataujančią nelygybę, užtardami darbo žmones.

Popiežius, lankydamasis Čilėje irgi apie tai prisiminė.

Iš visur kyla raginimai, kad turčiai sumažintų savo pelnus, padėtų vargstantiems.

Na, o kaip turčiai į tai reaguoja?

Štai kaip: Brazilijoje susidarė katalikų kunigų grupė, kuri surinkusi net 1,500,000 parašų po peticija, skundą popiežiui, kur sako, kad "raudonieji" užvaldė Pietų Amerikos bažnyčią.

Vadinasi, visi tie kunigai, kurie užtaria skurstančius žmones, yra komunistai...

Nors jie tiesiog nepasako, bet sykiu iškyla užuomina ir pačiam popiežiui, kad jeigu jis tų kunigų nepasmerks, tai ir jis bus negeresnis.

Ar jie tuos pusanatro milijono parašų turi, ar ne, tai kitas klausimas.

Gal būt, jie tuos pusanatro milijono parašų turi taip, kaip mūsų "vaduotojai" Amerikoje milijoną lietuvių, savo paskėjų.

Apie Ed Sullivan nereikia aiškinti. Ši televizijos žmogų visi gerai žinot. Jo programa perduodama ir Kanadoje per CBC TV.

Ką Kiti Rašo

Nusibodo karas

— Pietinį Vietnamą kaip didelis potvynis užliejo taikos sentimentas, — rašo Georgie Anne Geyer, iš Saigono.

— Visi nori taikos, — pripažįsta informacijų ministras Ton That Thien, panašiai kaip buvo 1954 metais, prieš Prancūzijos pasitraukimą iš Vietnamo.

Militaristų armija pavargo kariaudama svetimų interesų naudai. Gyventojus karas baisiai nualino. Kantrybė baigiasi...

— V. Andrulis

Čekoslovakijos "gynėjai"

Čekoslovakijos padėtimi baisiai susirūpino ne tik prezidentas Johnsonas ir republikonų kandidatas Niksonas, bet ir jų artimas bičiulis Vakarų Vokietijos kancleris Kurt G. Kiesingeris. Mat, jam labai rūpi iš Čekoslovakijos atplėsti Sudeteno provinciją.

Ponas Kiesingeris, buvęs Hitlerio bičiulis, žino negalėsiąs savo troškulį prie Sudeteno savomis jėgomis pasotinti. Todėl jis nusiskubino su prašymu į NATO (vakarų militarinę sąjungą), kad atremtų Varšuvos Sutarties valstybių žygius.

Kartu jis prašo paramos iš Prancūzijos prez. De Gaulle,

Pasigirti galima.

Tačiau vienas dalykas labai aiškus, kad ta reakingoji kunigija veikia už turčių reikalus, jų paraginta ir paskatinta.

Jie lengvai nepasiduoda.

Z. Janauskas

klidėjimas. Argi bedieviai šaudė ir padeginėja mūsų miestuose? Kaip tik priešingai: juk mūsų miestuose bažnyčia ant bažnyčios, kunigų, popų, rabinų, pastorių ir minyškų didžiausios armijos. Radijas ir televizija šaukia ir šaukia žmones eiti ir melstis. Bet šaudymai ir padeginėjimai eina. Jau to turėtų sveiko proto žmogui užtekti, kad suprastų, jog bedievybė neatsako už tai, kas šiandien vyksta mūsų miestuose.

Lūšnynus ir getus pagimdė ne netikėjimas į dievą, bet ekonominės sąlygos. Tai jau žino kiekvienas pradinės mokyklos moksleivis, bet, matyt, dar nežino "Draugo" redaktorius.

Bet gal pats pikčiausias tikrovės iškraipymas, tai mūsų miestuose situacijos lyginimas prie Tarybų Sąjungos. Argi kas nors yra girdėjęs, kad Tarybų Sąjungoje eitų rasišės riaušės arba šaudymais ir padeginėjimai? Tik sugedęs protas gali tokius dalykus sugalvoti apie Tarybų Sąjungą. Už kokius gi glušus "Draugo" redaktorius laiko savo skaitytojus, kad tokiais prasimanymais ir melais drįsta juos maitinti?!

— Laisvė

Dabar ir man aišku

Misterija paaikškėjo tik su "baigiamuoju žodžiu". Pusę mėnesio, per 15 numerių "Naujienuose" tilpo serija P. Stravinsko straipsnių, kuriuose autorius į niekus pavertė visus "laisvintojų" darbelius.

Veikiausiai ir to laikraščio skaitytojai stebėjosi kodėl Grigaitis leido Stravinskui taip b'auroti "veiksnius". Misterija paaikškėjo "baigiamajame žodyje".

Rugpiūčio 30 Stravinska mokina "laisvintojų veiksnius":

"Būkite tokie, kokie buvo Adomas Jakštas — prelatas Aleksandras Dambrauskas, kurie yra mūsų prelatas Mykolas Krupavičius, Dr. Pijus Grigaitis ir kiti, sakę mūsų dvasios milžinai". (Mano pabraukta. — L. J.)

Taigi, Grigaitis leido Stravinskui "veiksnius" apdrabstyti purvais, bet kada "baigiamajame žodyje" jį patį pavadino "dvasios milžinu", o dar sulygino su "Juodoju Mykolu", atsprausu — su prelatu Krupavičium, viskas tvarkoj.

Išivaizduokite: Buvęs socialistas Grigaitis, dabar jau "dvasios milžinas" (prieš amžiaus galą).

— L. Jonikas

STREIKAS PROVINCIJAI KAINAVO \$13,000,000

MONTREAL. — Likerio kontrolės darbininkų streikas Kvebeko provincijai kainavęs \$13,000,000.

Būtų buvę didesni nuostoliai, jeigu viešbučiai ir restoranai nebūtų iš kalno pasipirkę daug alkoholinių gėrimų.

ŠYPSENOS

Niekad daugiau

Viena viceprezidento Humprio darbuotoja nusiskundė per laikraštį, kad susitinka su nemaža opozicija.

Kada ji pasakiusi, kad kiekvieno amerikiečio pareiga balsuoti, viena moteris atsakiusi: "Taip jie kalbėjo ir anuo metu Nuėjau ir balsavau. Tokiu būdu ir aš pagalbėjau padaryti tokią košę mūsų šalyje, dėl kurios aš visą laiką gailiuosi".

Tai dar niekis

Policininkas susilaikė leidę, kuri važiuo 66 myliu į valandą greičiu zonoje, kur neleidžiama važiuoti greičiau, kaip 35 mylios greičiu.

"Bet gi aš mačiau numerį 66", protestavo leidė.

"Tai kelio numeris".

"Oi, oi! Laimė, kad jūs nematėt manęs ant 109 kelio".

Ne visam amžiui

Žmona taip susipyko su vyru, kad nusprendė pabaiginti jį.

"Duok 100 dolerių, važiuoju pas motiną", sušuko ji piktai.

"Tai kad autobuso bilietas kainuoja tik 50 dolerių".

"Kiti 50 dolerių bus dėl sugrįžimo".

Jis geresnis

"Kunigas barėsi per pamokslą, kad žmonės nebeklauską dievo", pasakojo žmona. "Girdi, kas bus, kai dievo nebebus žmonių širdyse?"

"Juk velnias dar liks. O jis juk daugiau žmones sulauko nuo blogo, negu dievulis", pridėjo vyras.

Tėvo ir Dukters Darbu Paroda Anykščiūose

Didelio pasisekinimo Anykščiūose susilaukė Prienu vidurinės mokyklos mokytojo Jono Kasčio ir jo dukters Linos kūrybos paroda.

Šioje Kasčių parodoje buvo eksponuojami medžio raiziniai, kurių keletas vaizduoja ir Anykščių krašto vietas.

Štai pora frašų parodos atsiliepimų knygoje: "Norėtume pasakyti Jums daug gerų žodžių už nuostabius Jūsų kūrinius. Kiekvienas raiziny savi-tai ir nepakartojamai žavi. Norėtumėm, kad Jūs dar daugelį kartų apsilankytumėte Anykščių krašte, pradžiugintumėte naujais savo kūriniais".

"J. Kasčio medžio raiziniai sužavėjo. Noriu šia proga pareikšti įsitikinimą, jog menininkas mus, anykštėnus, pradžiugins dar ne kartą naujais darbais. Linkiu autoriui ir ateityje lakios fantazijos ir lengvos rankos".

Montrealo žinios

Montrealiečių Kronika

Serga

A. Mikaliūnienė susirgo ir randasi Montrealo Generalinėj ligoninėj. Jos vyras Jurgis taip pat jau kuris laikas guli ligoninėje.

Ligoniams linkiu greitai pasveikti.

Išvyko, atvyko

A. Martusevičiūtė išvyko į Europą, kur aplankys keletą valstybių.

A. M. Jonušai buvo išvykę į Čikagą aplankyti artimus draugus. Grįždami parvežė mums montrealiečiams gerų linkėjimų nuo vilniečių.

Klebonas F. Juzevičius lankėsi Europoje, tuo pačiu laiku aplankė ir Tarybų Lietuvą.

Juozas Šarskis, buvęs montrealietis, o dabar gyvenęs Kalifornijoje, šiuo laiku svečiuojasi pas draugus ir pažįstamus Montreale.

Visiems geros sėkmės!

Sezono atidarymas

Rugsėjo 8 dieną, gražioje J. V. Vekterijų vasarvietėje, įvyko šv. Kazimiero parapijos choro išvažiavimas. Turėjo bendrus pietus, pažvairino žaidimais ir labai gražiai padainavo, vadovaujant A. Ambrozaičiui. Be to dar buvo ir viešnia iš T. Lietuvos, kuri svečiuojasi pas sesutę Zablenkiene.

J-na

MONTREAL. — Montrealo universiteto studentai teigia,

kad 43 procentai universiteto profesorių netinkami profesoriauti.

Padėka

Norėčiau nuo širdies padėkoti visiems artimesiems ir draugams, kurie man būnant ligoninėj atlankė ir tokiu būdu sutvirtino. Taipgi dėkoju už prisijustas gėlas, atvirukus ir gerus linkėjimus. Jūs visi palengvinot man pergyventi ligą.

Nors dar esu gydytojo priežiūroje, bet jūsų visų niekad nepamiršiu. Dar kartą ačiū.

Jenny Jarmolinskaitė
Montreal.

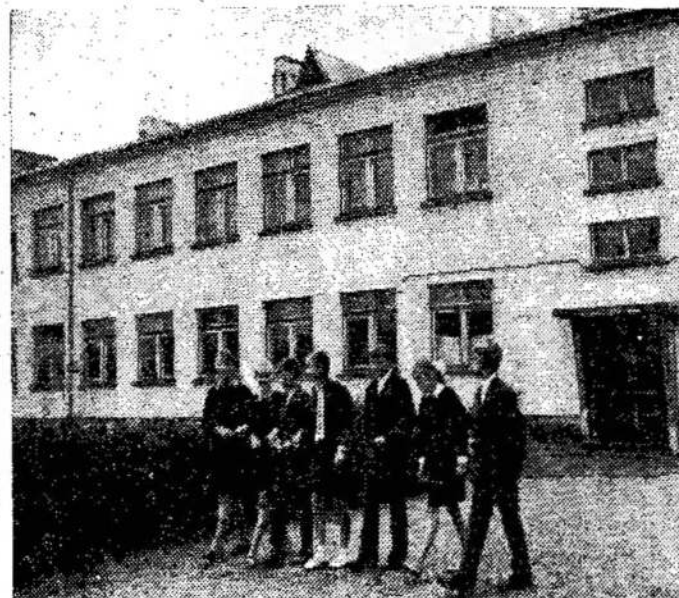
Nori Nušventinti Kvebeko Miestus

Kvebeko provincijos Geografinė Taryba ragina Kvebeko provincijos miestelius nušventinti savo vardus. O tokių miestų, kurie pavadinti kokio nors šventojo vardu, Kvebeko provincijoje yra 763. Švento Jono vardu pavadinti 23 miesteliai, šv. Onos vardu 18 ir t. t.

Taryba nurodo, kad toks nušventinimas miestų labai klaidinantis keleivius. Prie to, padaro miestų vardus ilgus, susidedančius iš dviejų žodžių.

Ne tik keliauninkai turi bėdos: Paštas turi daug darbo, kol jis atsikiria, kuriam miesteliui siuntinį skirti, kuomet daug miestelių pavadinti tuo pat vardu.

Zemėlapių gamintojai taipgi turi vargo, nes mažon vieton

Nauja aštuonmetė mokykla "Draugo" kolūkyje.

ALERGIJA...

Prieš penkiolika metų Bernardas Padegimas baigė Kauno Medicinos institutą. To pat instituto normalinės fiziologijos katedroje savo kelią jis pradėjo nuo asistento ir išaugo iki vedėjo. Docentas B. Padegimas paskelbė trisdešimt šešis mokslinius darbus, parašė fiziologijos vadovėlį. Neseniai mokslininkas apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją.

Spausdinamas korespondento pokalbis su B. Padegimu.

— **Docente, kokią temą nagrinėjate disertacijoje?**

— Mano mokslinis darbas buvo skirtas alergijos problemai. Ši problema mokslinį pagrindą gavo šimtmečio pradžioje, jos pradininkais visai palygtai laikomi prancūzų mokslininkai.

Lietuvoje trečiojo dešimtmečio pradžioje šia problema susidomėjo ir mano buvęs mokytojas akademikas Vladas Lašas.

— **Daug kas žino, kas tai yra alergija, tačiau, manau, daugelis to ir nežino. Papasakokite plačiau apie šiuos susirgimus.**

— Alergija — padidintas organizmo jautrumas, atsiradus pakartotinai patekusioms į jautrintą organizmą toms pačioms medžiagoms. Jeigu mes tokius reiškinius sukeliame dirbtinai, tai jau vadiname ne alergija, o anafilaksija.

Mes savo darbe ir nagrinėjome artimiausias alergijas for-

mas — anafilaksijos klausimus. Darbo ėmėmės dėl to, kad šia problema Kauno Medicinos instituto normalinės fiziologijos katedra domisi jau daugiau kaip keturiasdešimt metų, o, be to, vystantis civilizacijai bei pramonei, o ypač augant chemijos pramonei, didėjant vaistų kiekiui, alerginių susirgimų vis gausėja. Šiuo metu pagal savo dažnumą alerginiai susirgimai užima trečiąją vietą po vežinių ir širdies kraujagyslių sistemos susirgimų. Trisdešimt procentų virškinamojo trakto susirgimų yra alerginės kilmės. Kas nežino bronchinės astmos priepuolių, kas neturėjo vargo su išbėrimais vaikams, dilglice, pavasario - vasaros laikotarpio slogomis, įvairiais reiškiniais, susijtais su kai kurių maisto produktų arba vaistų vartojimu.

— **Kokios jūsų tyrimų išvados ir koks šio mokslinio darbo ryšys su praktika?**

— Mūsų eksperimentiniai tyrimai parodė, kad organizme pasireiškia funkciniai, biocheminiai ir net morfologiniai pakitimai tuo pat, kai svetima medžiaga patenka į jį. Organizmas tuo momentu dar atrodo kliniškai sveikas. Tuo mes duodame mintį kliniciams ieškoti būdų ir priemonių anksčiau alerginių susirgimų diagnostikai.

Be kitų įdomių faktų, konstatuotų mūsų darbe ir turinčių praktinės bei teorinės reikšmės, tenka paminėti, kad po anafilaksinio šoko, t. y., po ūmios alerginės reakcijos priepuolio organizmas kliniškai greitai pasveiksta, tuo tarpu, kai kurių funkcinių, biocheminių ir morfologinių tyrimų duomenys rodo, kad organizme ir toliau vystosi gilūs pakitimai.

— **Tur būt, ši problema dar galutinai neišspręsta. Baigdamini pokalbį, docente, keletą žodžių apie savo planus?**

— Dar lieka daug neaiškių, ginčytinų teorinių bei praktinių klausimų, kuriuos su bendradarbiais ir kliniciškai nu- matome ateityje spręsti.

Be to, vienas mūsų pagrindinių tikslų yra įkurti Kaune alergologinį kabinetą, kuris padės spręsti kovos su alerginiais susirgimais klausimus.

GAVO PREMIJĄ

Taline pasibaigusioje estampo parodoje "Nūdienu ir grafikos forma" buvo eksponuojami Lietuvos, Latvijos ir Estijos grafikų kūriniai.

Antrąją vietą vertinimo komisija paskyrė lietuvių dailininkui V. Valiui už grafinį lakštą iš ciklo "Planeta".

TARPTAUTINĖ KONGRESA JAPONIJOJ

Akademikas Juozas Jurginis išvyko į Japoniją. Jis pakviestas dalyvauti VIII Tarptautiniame etnografų ir antropologų kongrese Tokijuje. Kongrese visuomeninių santykių istorijos sekcijoje Lietuvos mokslininkas skaitys pranešimą "Baltų paprotinė teisė".

PARYŽIUS. — Francija ir Britanija atsisako patenkinti Vakarų Vokietijos reikalavimą susaukti NATO susirinkimą apsvarstyti NATO padėties Varšuvos pakto išsikėlimo Čekoslovakijoje atžvilgiu.

Francūzai sako, kad toks susirinkimas tik sudramatizuotų faktą, kad NATO nepajėgus padėti čekoslovakams.

PEKING. — Mao Tse-tungo žmona perspėjo raudonosios armijos, kad jie nesipeštų tarpusavyje.

Dabar visoj šalyj kultūrinė revoliucija tęsia revoliuciniai komitetai. Raudonieji sargai jau netenka galios.

WASHINGTON. — Valstybės sekretorius Dean Rusk sako, kad Šiaurės Korėja tik tada paleisianti JAV žvalgybinį laivą Pueblo ir jo įgulą, kada amerikiečiai atsiprašys ir pasižadėsia nesirodyti Japonų jūroje visai.

TORONTO. — Toronto miestas nutarė apmokėti pašalpagavių išlaidas dantims sutaisyti. Mieste tokių pašalpagavių esą 30,000 asmenų.

Kur Dar Yra Indijos Elnių?

Zoologijos sodai, norėdami išsigtiti baltųjų Indijos elnių, dabar priversti kreiptis į rytų Čekijos draustinį. Mat, ligų epidemijos tuos žvėris Indijoje visai išnaikino. Jų nedaug išliko tik Čekijoje, kur baltųjų elnių buvo atvežta praėjusio amžiaus viduryje.

Kada žmogus nemiega, tai jis apie 5 minutes per valandą būna užsimerkęs.

Taip įvyksta todėl, kad tiek laiko užima mirkčiojimas, — 25 kartus.

HILL TOP MOTEL

Route 17 West Vaudreuil, Que.

33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliukai pajodinėjimai, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.

Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.

Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.

Savininkas A. NAGINÉ

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilėką, kas tik yra jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vos draugai

jo draugai patraukė į laikydamies to. Merginai žiais, buvus vo dukteria lai, jofusiai arklio; Be įsikūrimo d neįtikėtina! Dar vakar jo apie tol šiandien, pi je, buvo ka veidas, nu aušros spin

Baltazar lumą, paste liktas valti kai ką ir ž lydovus.

— Alber šnibždėjo, čiuiai... Z rėjo vakar naktį, atėjo galiu išplau Iš tikrųjų rie vakar netgi viena ditas, kuriu jc.

— Taip mišės ištar visu savo — Jeigu j jų nepalik Ir jis gyvi Baltazar nusišypsoj mandavo: — Pirm tis!

Ketverit Kosos laivi jūros vand užpuldavo musulmon vus, prikl Europos v vo arba i Afrikos ir prie miest apiplėšdav nas ir, su juos sudej Mes ne: "laivai". B Vieną iš j pirmąją di nijos laive jos i Fera laivas buv piratų laiv staibias pasakyti, k kė Berber teritorijoje nisas, Trij rokas. Ne sulmonišk būtų neap Ne, Kosa tarų. Jis i įvairias Is rų salas, Siciliją ir

A. PARADISIS

Vertė J. Ragauskas

Baltazaras Kosa

(Tąsa)

Vos pradėjus švisti, Kosa ir jo draugai išėjo iš miesto ir patraukė į vakarus, tolydžio laikydamiesi Arno upės kranto. Merginai vyriškais drabužiais, buvusiai Veronos valdovo dukteriai Jandrai dela Skalai, jokusiai su Kosa ant vieno arklio, Baltazaras akiplėšiško įsikisimo dėka pavyko tiesiog neįtikėtina pabėgti iš kalėjimo. Dar vakar ji nusiminusi galvojo apie tolesnį savo likimą, o šiandien, praleidusi naktį Pizoje, buvo kaip nebe ta. Jandros veidas, nutviekstas pirmųjų aušros spindulių, švytėjo laime.

Baltazaras, įsižiūrėjęs į tolumą, pastebėjo brolio jam paliktas valtis. Jis pamatė ir dar kai ką ir žvilgtelėjo į savo palydovus.

— Alberingai, Rineri! — sušniūbdėjo. — ten laukia... bičiuliai... žmonės, kurie nenorėjo vakar manęs klausyti, dar naktį atėjo čionai. Bijo, kad galiu išplaukti be jų.

Is tikrųjų, čia laukė visi, kurie vakar buvo tavernoje. — netgi vienakis rauplėtasis banditas, kuris vakar taip siutėję.

— Taip, atėjau ir aš! — sumišęs ištarė jis, kruvodamas visu savo gremėždišku kūnu. — Jeigu jau eina draugai, aš jų nepaliksiu. Aš su jumis. — Ir jis gyviai žengė prie Kosos.

Baltazaras vos susilaikė nenusisypsojęs ir garsiai sukomandavo:

— Pirmyn, draugai! Į valtis!

Ketverius metus Baltazaras Kosos laivai skrodė Viduržemio jūros vandenį. Kaip vanagai užpildavo jie praplaukiančius musulmonų ir krikščionių laivus, priklausančius įvairioms Europos valstybėms, išžudydavo arba pagrobėdavo taip pat Afrikos ir Europos pakrantėse, prie miestų ir kaimų, salose, apiplėsdavo vilas, namus, lūšnas ir, susigrobę visą turta, juos sudegindavo.

Mes ne atsitiktinai pasakėme "laivai". Kosa jų turėjo keletą. Vieną iš jų pasigrobė jau pačią pirmąją dieną. Tai buvo Aragonijos laivas, plaukęs iš Genujos į Feraną Elbos saloje. Šis laivas buvo pagrindas ištisam piratų laivynui, vykdušiam stačias "operacijas". Reikia pasakyti, kad Kosa mieliau veikė Berberijos rajonuose, toje teritorijoje, kur dabar yra Tunisas, Tripolis, Alžyras ir Marokas. Ne dėl to, kad tai musulmoniškos šalys ir kad jis būtų neapkenčęs musulmonų. Ne, Kosa neturėjo tokių prietarų. Jis puldinėjo taip pat ir įvairias Ispanijos sritis, Balearų salas, Korsiką, Sardiniją, Siciliją ir net savo gimtosios

kontinentinės Italijos rajonus. Vienintelė vieta, nepatyrusi Baltazarą antpuolių, buvo Provansas — Prancūzijos provincija, kurios valdovui tarnavo Kosos brolis Gasparas su savo piratiniu laivynu. Baltazaras nenorėjo daryti nemalonumų broliui, nes juk Provanso hercogas galėjo pasiųsti Gasparą sunaikinti Kosos laivyno.

Taigi, jeigu mūsų herojui nepasitaikydavo prekybinių laivų, kuriuos būtų galima apiplėšti, jis užpildavo pajūryje esančias musulmonų šalis. Taip jis darydavo dėl to, kad daugelis pajūrio gyventojų patys buvo piratai ir iš kiekvieno savo "žygio" parsiveždavo namo daugybę vertingų prekių ir aukso monetų. Viduržemio jūros pakrančių miestai teikdavo Kosai brangių trofėjų.

Mūsų herojus neaplenkdavo netgi Pozitano ir Ravelo (netgi Almalio) — vietovių, esančių greta Kosos šeimai priklausančios salos.

Užpildinėdamas Afrikos pakrančių miestus, Baltazaras neimdavo į nelaisvę visų, kas pakliūdavo. Jis veikė pagal griežtą sistemą. Ir niekas, kas turėdavo kokio nors turto, neįsivengdavo jo apsilankymo.

Išsikėlę krikščionių šalyje, vertingiausių trofėjų piratai laimėdavo bažnyčiose. Į jų rankas patekdavo auksinės ir sidabrinės patenos bei turės, auksu išsiuvinėtos vėliavos, sidabriniai arnotai, auksinės urnos su šventųjų relikvijomis ir tikinčiųjų dovanos. Aiškūs daiktai, pirmiausia būdavo apiplėšiami altoriai.

Namai Berberijoje būdavo pilni gėrybių, kurių Maurititanijos piratai prisigrobėdavo Europoje. Be įvairių šalių auksinių ir sidabrinų monetų — dublonų, realų, skudų, konstantinų, tornezų, cehinų, — Kosa rasdavo tenai briliantų ir perlų, brangių šilkinių moteriškų drabužių, vertingų girklų (vertingų todėl, kad daugumas jų būdavo papuošti briliantais; pasitaikydavo šarvinių marškinių, kuriuose būdavo iki penkių šimtų perlų, rubinų ir safyrų) ir valdovų mantijų, nusagstytų kokiais devyniais šimtais perlų. Iš turtingų vilų Kosos žmonės pintinėmis arba didžiulėmis dėžėmis nešėdavo auksinius bei sidabrinus daiktus ir brangius servizus, o pačias vilas sudegindavo.

Žinoma, ir vargo būdavo nemaža. Savininkai, kaip sakoma, visomis keturiomis gindavo savo gėrybes, todėl vykdavo baisios skerdyinės. Kosos žmonės, nelyginant juodi demonai, apsupdavo besipriešinančius žmones ir gatvėse ir namuose, kur jie užsidarydavo. Kaip žmonės katės užsirepečkinoavo jie ant

stogų, išlauždavo duris bei langus ir įsiverždavo vidun. Daug kraujo buvo tais metais pralieta. Apie tai rašo D. Džovenelis knygoje "Piratai".

Pagrobęs prekybinius laivus, visą krovinį, kurį jie veždavo iš Afrikos ir Azijos, Kosa pagabendavo į tėvų namus Iskijos saloje. Turtuoliai mieliai pirkdavo druską, kviečius, auksinius, kilimus, prieskonius, gėrimus. Ir vergus musulmonus. Mat, tais laikais, 14-tame amžiuje, Viduržemio jūroje nebūdavo nė vieno laivo — iš Venecijos, Aragonijos, Provanso, Genujos, Neapolio ar iš kitur, — kuris nebūtų vežęs vergų iš Afrikos ar Azijos. Vergus pardavinėdavo Europos uostuose turtuoliams, kurie juos naudojo įvairiems darbams, pirmiausia juos pakrikštiję ir tuo būdu išgelbėję jų sielas nuo pražūties, o podraug išpirkę ir savo nuodėmes, padarytas per visą gyvenimą.

Baltazarą motina, kai jis kartą tarp dviejų "operacijų" užsuko į Iskiją, patarė sūnui:

— Liaukis, Baltazarai. Nors mūsų namai ir dideli, bet visas Kastelas, net visa mūsų sala greit nebesutalpins to, ką tu atgabeni. Ką daryti su gėrybėmis, kurias tu atveži ir vis dar tebeveži? Jeigu taip ir toliau bus, tai joms tikrai per maža bus vietos Iskijoje. O ypač jei pradėsi čia gabenti ir belaisvius, užuot pardavęs juos pakeliui kituose uostuose. Gana jau moterų — per daug jų čia privežei. Ką man su jomis daryti? Tu negali nė vienos iš jų vesti — netgi tos merginos iš Veronos, kurią laikai savo laive. Tu privalai tarnauti bažnyčiai, mano sūnau, — tam juk aš tave auginau. Jau penki šimtai metų, kai daugelis mūsų giminės kartų teikia bažnyčiai dvasininkus. Tu irgi turi tapti dvasininku. Gerai pagalvok apie tai. Aš nenoriu, kad tu vėl išplauktumei į jūrą. Tavo pasirinktas pavojingas gyvenimas jau per ilgai tęsiasi, o juk tu esi man pažadėjęs greitai mesti šitą verslą... Tebūnie šis išvykimas paskutinis. Kai sugrįši, pradėk naują gyvenimą, ramų, taikingą, — šiaip juk vis tiek gausi galą — žūsi ir tu, ir Gasparas, ir Mikelė, ir Džovanis... Visi jūs stačiai išprotėjote — beplėšikaudami... — kalbėjo jina, ir jos akyse blizgėjo ašaros.

Reikalas tas, kad Kosa iš tikrųjų ruošėsi didelei "operacijai". Štai kodėl motina buvo tokia susirūpinusi ir taip liūdnai žvelgė sūnui į akis. Paėmusi jį už rankos, pasisodino šalia savęs.

— Kaip tu sublogai! — tęsė ji. — Dėl dievo, pakaks jau tau meilės ir moterų — tiek moterų iš karto!... Tiesa, visos jos gražios, kiekviena savaip žavinga... Jos labai egzotiškos ir mielos, tos merginos iš tolimų kraštų, bet, mano sūnau, aš bijausi dėl tavęs... Taip, — susi-

masčiusi pasakė ji, — užteks tau ir vienos. Gana tau Jandros — ji labai graži ir taip kėndia, vargšė... O tu, ją pametęs, bėgi pas kitas... Mergina viską supranta. Ji nekvaila. Nors ir nieko tau nesako, bet mato viską. Kartą aš pastebėjau, kaip ji išblyško, kai tu, kažkuo susidomėjęs, išėjai, nekreipdabas į ją dėmesio. Ji viską giliai pergyvena. Aš mačiau, kaip ji pasižiūrėjo į tave.

— Klysti, motin. Jai tas ne galvoj. Ji niekad su manimi apie tai nekalbėjo. Antra vertus, atvirai aš nieko nedarau... — Ne, — spyrėsi motina. — Aš neklystu. Aš viską mačiau ir tu pagalvok apie tai. Tu jos neteksi. Mes, moterys, nedovanojame tiems, kuriuos mylime. Kosa pabučiavo ją atsiveikindamas ir išėjo.

Kokia graži saulėta žiemos diena jūros platybėse! Kosos laivai plačiai išskleistomis burėmis, tyliai skrodami vandens savo pirmagaliais, lengvai neša sunkų krovinį, pagrobta puikiai nusisekusioj "operacijoj" Afrikoje.

Didžiojo Siro uoste Džerite jie susigrobė visas prekes, kurias buvo atgabėję paskutinieji karavanai iš Sacharos. Kambilyje (Nefzaua), Gambesoje, El-Hame (visi šie uostai prekiaavo juodaisiais vergais) piratai vėl pagrobė kokius penkis šimtus jaunų vyrų ir moterų, atvežtų ten parduoti.

Jandra, mūvėjusi siaurom, dailliai gulantiom kelnėm, iš po surauktų antakių metė trumpą žvilgsnį į juodaodę merginą, kurią ką tik buvo apžiūrėjęs Kosa. Tačiau, būdama pakankamai išdidi ir gudri, ji tuoju pat nusišypsojo, dėdamasi stebinti linksną kompaniją — Alberingą, Džusianą, Rinerį Gvindžį ir Gvindačą Buonakorsą, kurie sėdėjo laivo deonyje ir lošė kortomis.

Baltazaras stovėjo kiek atokiau ir žiūrėjo, pakėlęs galvą į debesis, pasirodžiusius žemai dangaus pakraštyje.

— Penkiasdešimt cehinų! — sušuko vienas iš lošėjų. — Statu visus!

Kosa atsigręžė. Jis pažino vienakio giganto balsą. Kosa žinojo, kad tas žmogus — azartiškas lošėjas. Bet jam buvo įdomu, ką Gvindačas kurstė. Kreivaburnis milžinas kreipėsi į Rinerį Gvindžį, mėgindamas įtraukti jį į stambų lošimą.

— Na, o tu? — ragino Buonakorsas. — Klok ir tu penkiasdešimt... Dabar jis kreipėsi į Alberingą.

Matyt, jam sekėsi, ir dabar jis norėjo arba patrigubinti savo laimikį, arba... viską pralošti.

"Tikras kortininkas!" — pagalvojo Kosa ir įsistebėjo dangų. Kažkas jam kėlė nerimą. Jam labai nepatiko mažas tolimas debesėlis.

"Netrukus, tur būt, pūstels smagus vėjelis" — pagalvojo.

Bet čia jo dėmesį vėl atitraukė lošėjai.

— Gerai! — sutiko Gvindačas. — Statykite. Mano reikalai prasti — aš visada pralošiu.

Ir ėmė pasakoti, kaip jam nesiseka. Kartą per vieną naktį jis pralošęs penkiasdešimt skudų — viską, ką buvo susitaupęs per savo piratišką gyvenimą.

— Mane paėmė siutas, ir aš, pasiskolinęs iš vyrų dar du šimtus, lošiau toliau. Prakišau ir tuos. O kadangi užsimokėti neturėjau kuo, tai man reikėjo atitarnauti — nebepeleiku kiek metų. Galiausiai atidurbau savo skolą, ir man dar liko penkiasdešimt realų. Ir kartą naktį sėdau tavernoje lošti iš jų. Ir ką jūs manot? Išlošiau šešis tūkstančius aukso cehinų, visą lobį! Susiglemčiau laimikį ir prisizadėjau daugiau nebelošti, grįžti į Pizą ir ten ramiai pagyventi. Bet pakeičiau savo pavalgyti. Ten pamačiau tartingą keleivį, žydą. Jis pietavo. Įsispoksojo tas žydą į mane, ir aš nutariau, kad jis užsimanė palošti su manim. Neištvėriau ir pats pasiūliau jam sumesti kokį sykį kortomis. Išlošiau iš to žydo šešis šimtus penkiasdešimt aukso cehinų ir visą krovinį prieskoninių, — o jų vertė buvo penkiasdešimt tūkstančių aukso dukatų. Ir dar išlošiau iš jo malūną ir šešiasdešimt vergų.

Baltazaras, klausydamasis šio pasakojimo, pamiršo ir savo nerimą.

— Žydas, — varė toliau Gvindačas, — išdavė man paskolos raštelį ir paprašė, kad neišeičiau, truputį lukterėčiau. "Aš greit grįšiu, — pasakė jis. — Jei norėsi, galėsim dar pralošti". Ir iš tikrųjų, netrukus jis grįžo ir atsinešė tūkstantį penkis šimtus aukso lirų. Man užėjo noras ir jas išlošti. Pradėjomė vėl, ir aš prašvilpiau visa, ką buvau iš jo laimėjęs, pralošiau ir savus pinigus, ir net marškinius. Vis dėlto žydas manęs pagailėjo ir marškinius atidavė. Kaip grįžau į Pizą, be pinigų, alkanas, — tai jau kita istorija.

Gvindačas baigė pasakoti, kompanija lošė toliau, o Kosa vėl neramiai suraukė antakius. Pasižiūrėjo į vėjo išpūstas bures ir nusikeikė. Paėmė garsiai kalbį, pakilo į kapitono tiltelį ir ėmė komanduoti. Sarkus jo balsas, kylančio vėjo nešamas, gerai girdėjosi visuose flotilės laivuose.

— Nuimti grotus, bombamselius, bramselius, bombkliverius ir kliverius! Palikti nord-vestus!

Savo paties nuostabai, Gvindačas Buonakorsas, išlošęs iš Rinerio Gvindžio, dabar aplošė ir Džusianą. Šimtą penkiasdešimt aukso cehinų per dvi valandas!

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Serga

Draugė Maskelienė turėjo operaciją, bet dabar jau gydomasi namie.

Staiga susirgo A. Rutkauskas, randasi St. Michael ligoninėj.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Mirė

Staiga širdies priepuoliu mirė P. Jakimavičius, sulaukęs virš 75 metų amžiaus. Gyveno pas T. Dagį ant Wolseley St.

Seniau gyveno vakarinėj Kanadoj, bet paskutiniu metu gyveno Toronte.

Kanadoje giminių neturėjo, bet rasta laiškų iš brolių ir seserų Lietuvoje.

Rep.

HALIFAX. — Nova Scotija nutarė įvesti valdišką sveikatos apdraudą. Planas veiksiai pradės veikti 1 dieną balandžio ateinančiais metais.

Tai jau trečia provincija įves apdraudą prisilaikant federalio įstatymo. Manoma, kad ir Ontarija paseks.

Visai Nauji

68 Cougars	\$2,895
68 Meteors	\$2,495
68 Cortinas	\$1,795
68 Econolines	\$2,295

Gateway Mercury

7120 Yonge St. Toronto
889-7343 223-2441

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždyta
Antradi. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

ROCHESTER, N. Y.

L.L.D. 50 kuopos moterys ir vyrai rengiame
Pažangių laikraščių paramai

PIETUS

Sekmadienį, Rugsėjo-September 22 d.

Gedimino Salėj, 575 Joseph Ave., Rochester

Mūsų šeiminkės paruoš ir patieks labai gerus ir skanius pietus; taipgi bus įvairių gėrimų pasivašininimui.

Prasidės 1 val. p.p. Prašome nesivėluoti

Pietūs ruošiami tikslu paremti laikraščius "Liaudies Balsa", "Laisvė" ir "Vilni".

Nouširdžiai prašome visus dalyvauti ir tuomi paremti spaudą, kuriai labai reikalinga parama.

Rengėjai - Rengėjos

IŠ KANADOS GYVENIMO

Ontarijos seimelio atstovų komitetas, susidedas iš visų partijų, rekomenduoja, kad bažnyčios turėtų mokėti taksus savivaldybėms.

Komitetas taipgi siūlo panaikinti lengvatas (taksų atžvilgiu) universitetams; kad taksai būtų imami nuo tikros arba šiolaiškinės pastatų ir žemės vertės; kad nebūtų skirstomi taksai į apšvietos ir bendrų reikalų fondus.

Parlamentui buvo pranešta, kad pašto viršininkas Kierans numatęs reikalauti, kad visi laišakai, kaip lokaliniai, taip ir užmiestiniai būtų vienodai apdėti mokesčiais, tai yra klijuo-

jama 6 centų pašto ženklai. Šiuo tarpu lokaliniai reikalauja 4 centų, o užmiestiniai — 5 c.

Paštas turėsias 100 milijonų dolerių deficito, jeigu mokesčiai nebus pakeltas.

Matyti, kad Kanados karališkoji policija turėjo "atvirą akį" visą laiką, kada tik Francijos "atstovas" Philippe Rosillon lankėsi Kanadoje.

Premjeras Trudeau apkaltino jį esant "slaptu agentu".

Imigracijos ir karališkosios policijos rekordai rodo, kad jis lankėsi Kanadoj 1966 metais, susitikęs su separatistais. Esą įtariama, kad jis prisidėjęs prie francūzų išstojimų prieš karalienę, kuomet ji lankėsi tais metais Kanadoje.

Buvęs teisėjas Vancouveryje, Alexander A. McDonald, kaltinamas pasisavinus \$150,000 kompanijų ir individualių pinigų.

Kanados auto industrija šiais metais pagamins virš milijono

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

automobilių.

Ateinančių metų automobiliai turės galvos atramas. Kai kurios kompanijos gamins su tomis atramomis, bet kas nenorės, galės užsakyti ir be atramų. Kitos gamins pagal užsakymą.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

B. Ramanauskienė, Sellersville, Pa., prisuntė nuo pas juos įvykusio parengimo \$20 aukų, atnaujino prenumeratą į Lietuvą, atsinaujino sau prenumeratą ir garbingai atžymėdama savo gimtadienį, paaukojo Liaudies Balso paramai \$10.

K. Jenkeliūnienė, Waterbury, Conn., prisuntė nuo L.L.D. 28-tos kuopos \$15 aukų.

J. Jaskevičius, Worcester, Mass., prisuntė nuo rugpiūčio 18 d. įvykusio spaudos paramai ruošto pikniko \$50 aukų.

M. Dubauskienė, Montreal, atsinaujino prenumeratą, užsi-

sakė žodyną ir paaukojo LB paramai \$3.50.

J. Urbanavičius, Verdunric Federalė vyriausybė išleis paskolos lakštų už \$500,000,000.

Montreal, jau pradėjęs darbuotis LB vajuos sąskaiton, atsiuntė vieną naują prenumeratą, užrašytą P. Niauros (Lietuvą ir kelias atnaujintas.

K. Pacianas, Elizabeth, N. J., prisuntė nuo L.L.D. 54-tos kuopos \$10 aukų.

J. Vilkelienė, Laval-Montreal, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir prisuntė nuo Rosemontiečio \$5 aukų.

F. Kontenis, Rochester, N. Y., užrašė prenumeratą ir prisuntė \$2 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

J. Glačas, Edmonton, Alta., \$4;

S Dailidonis, Vancouver, B. C., \$2;

Fr. Yoncis, Fernia, B. C., \$1.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsimojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko neberekia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551